

УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

The definition of depreciation policy has been given. The types and elements of depreciation policy have been proposed. The benefits of applying the types of depreciation policy have been offered

Вибір прийняттого напрямку використання необоротних активів без врахування очікуваних економічних вигід, несвочасне їх оновлення через диспропорції між фізичним і моральним зносом, необґрунтоване застосування елементів облікової політики щодо нарахування амортизації, в частині оцінки, переоцінки, методу нарахування амортизації призводить до погіршення фінансового стану підприємства. Саме амортизаційна політика повинна управляти розміром та структурою амортизаційних відрахувань та фінансовими результатами від використання необоротних активів.

Сучасний стан нормативного регулювання бухгалтерського обліку необоротних активів характеризується наявністю різноманітних альтернативних підходів до порядку визнання, оцінки, переоцінки, нарахування амортизації та вибуття необоротних активів.

Мета дослідження – уточнити типи та елементи амортизаційної політики, а також вплив амортизаційних відрахувань на результати господарської діяльності підприємства.

Амортизаційна політика – це діяльність підприємства щодо управління структурою та напрямками використання необоротних активів для отримання максимальних економічних вигід, а також процес управління фінансовими результатами на основі облікової політики.

Вважаємо за доцільне виділити наступні елементи амортизаційної політики підприємства: 1) вартісна межа віднесення об'єкта до основних засобів; 2) порядок оцінки і переоцінки основних засобів; 3) визначення строків корисного використання та ліквідаційної вартості; 4) вибір методів нарахування амортизації залежно від доцільного напрямку використання та очікуваних економічних вигід.

Існує два підходи до переоцінки: проводити переоцінку або її не проводити. Відповідно до першого підходу частина підприємств регламентує порядок переоцінки в Положенні про облікову політику, встановлюючи межу суттєвості між залишковою і справедливою вартостями об'єкта. Застосовуючи переоцінку на підприємстві, необоротні активи відображаються за справедливою вартістю. А відповідно до другого підходу переоцінка не проводиться, тим самим активи відображаються за цінами придбання, і не враховується вплив рівня інфляції та зміни ринкової вартості на вартість аналогічних необоротних активів.

Розглядаючи переваги застосування переоцінки необоротних активів, слід відмітити, що доведення залишкової вартості необоротних активів до справедливої робить фінансову звітність більш привабливою для постачальників, інвесторів, акціонерів, працівників, покупців. Водночас це вимагає додаткових витрат підприємства на роботу експерта щодо оцінки об'єктів необоротних активів. Справедлива вартість є суб'єктивною оцінкою, її завищення або заниження в поточному звітному періоді може призвести до викривлення реальної ситуації щодо обсягів діяльності (через завищення валового балансу), несвочасного оновлення матеріально-технічної бази, значних стрибків в собівартості продукції між звітними періодами і зменшення попиту на продукцію.

Залежно від цілей амортизаційної політики В.Я. Трофимчук визначає амортизаційну політику оновлення основних засобів, оптимізації податкових платежів, зменшення собівартості [1, с. 135]. У розвиток досліджень науковця слід виділити типи амортизаційної політики оновлення необоротних активів: недостатній рівень (менше надходження необоротних активів порівняно з рівнем зносу), достатній рівень (надходження необоротних активів на рівні зі зносом), високий рівень (надходження необоротних активів перевищує рівень зносу). Амортизаційна політика щодо оптимізації податкових платежів може бути: рівномірна (із застосуванням прямолінійного методу), прискорена (із застосуванням прискорених методів: зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості та кумулятивного) та пропорційна (із застосуванням виробничого методу). Амортизаційна політика зменшення собівартості передбачає пошук шляхів зменшення суми амортизаційних відрахувань та їх питомої ваги у собівартості продукції.

Амортизаційна політика забезпечує формування кількісного і якісного складу необоротних активів відповідно до виробничих потужностей та обсягів діяльності підприємства; вибір напрямку використання необоротних активів, що забезпечує максимальні економічні вигоди; застосування методу нарахування амортизації відповідно до обраної стратегії розподілу витрат на амортизаційні відрахування між звітними періодами; оновлення необоротних активів відповідно до фактичного фізичного та морального зношення об'єктів, наявних власних та можливості використання залучених джерел фінансування; контроль виконання планів та аналіз причин невиконання планів щодо виробництва продукції, аналіз економії або перевитрат амортизації, відображеної в бухгалтерському обліку.

Отже, вибір типу амортизаційної політики дозволить здійснювати управління фінансовими результатами протягом строку корисного використання об'єкта залежно від стратегії розвитку підприємства. Рівномірна амортизаційна політика забезпечить щороку однакову суму амортизаційних відрахувань без врахування інтенсивності використання об'єкта, прискорена – передбачає поступове зменшення суми амортизаційних відрахувань протягом використання об'єкта. Лише пропорційна амортизаційна політика враховує інтенсивність експлуатації об'єкта і достовірно може визначати економічні вигоди від його використання.

Список використаних джерел:

1. Трофимчук В.Я. Економічна сутність та класифікація складових амортизаційної політики підприємства. Вісник ОНУ імені І.І. Мечнікова. 2013. Т. 18. Вип. 4/3. С. 134-136.